

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 361/2017
25.05.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Катарине Манојловић-Андрић, чланова већа, у парници тужила АА, ББ и ВВ све из ... чији је пуномоћник Соња Поповић адвокт из ... против туженог Града Новог Сада којег заступа Градско правобранилаштво, ради исплате накнаде за одузето земљиште, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3856/16 од 10.11.2016. године, у седници већа одржаној дана 25.05.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3856/16 од 10.11.2016. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужила за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 97/2015 од 01.07.2016. године, која је исправљена решењем истог суда П 97/15 од 20.09.2016. године, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени Град Нови Сад да исплати тужилама укупно 38.680.300,00 динара, и то свакој по 9.560.100,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, и да им солидарно исплати трошкове поступка у износу од 1.699.000,00 динара, све у року од 15 дана под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3856/16 од 10.11.2016. године, жалба туженог је делимично усвојена и делимично одбијена, пресуда Вишег суда у Новом Саду П 97/15 од 01.07.2016. године, исправљена решењем истог суда П 97/15 од 20.09.2016. године, потврђена у усвајајућем делу за тужилин захтев а преиначена у делу одлуке о трошковима поступка, тако што је обавеза туженог снижена са износа од 1.690.000,00 динара на износ 1.637.900,00 динара. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странка за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиле су поднеле одговор на ревизију, са предлогом да се иста одбије и тужени обавезе на накнаду трошкова поступка по ревизији.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле су сувласнице са по $\frac{1}{3}$ идеална дела катастарске парцеле .../... КО ... у површини од 28 ари 57м². Означена парцела, у површини од 37 ари 19м², настала је парцелацијом катастарске парцеле ... у површини од 3 хектара 33 ара 81м², која је извршена током 1994. године на захтев тадашње власнице, сада покојне ГГ - мајке тужила. Парцеле настале парцелацијом правна претходница тужила је отуђила уговорима о продаји по цени одређеној за сваку парцелу - плац. Ни у једном од закључених уговора није наведено да је његов предмет и део катастарске парцеле .../... КО ... као прилазни пут, нити из уговорних одредби посредно произилази да је њихов предмет била продаја и дела путног земљишта. Накнадно, на основу плана детаљне регулације ..., извршена је деоба и катастарске парцеле .../... КО ..., и тада је њена површина смањена на површину од 28 ари 97м² са којом је, од оснивања катастра непокретности, уписана у лист непокретности број ... КО ..., као градско грађевинско земљиште - њива II класе, у приватној својини тужила са једнаким уделима. Предметна парцела, по информацији о локацији коју је 30.01.2011. године издала Управа за урбанизам и стамбене послове туженог, односно урбанистичкој информацији о локацији коју је 18.01.2012. године издало ЈП „Урбанизам“, издвојена је за јавну и саобраћајну површину и планирана је за регулацију ... у ... - насељу Поступак експропријације спорне парцеле није вођен, нити је тужилама или њиховој правној претходници исплаћена накнада за земљиште које се сада користи као улица. Тржишна вредност спорног земљишта - катастарске парцеле .../... КО ..., износи укупно 28.680.300,00 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права обавезали туженог да исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине које не представља повреду права на имовину може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу

утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго). Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11), добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови и тунели на јавном путу, пруги или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају спорно земљиште, означено као катастарска парцела .../... КО ... на којој су тужиле сувласнице са једнаким уделима, урбанистичким планом је предвиђено за јавну и саобраћајну површину, и планирано је за регулацију ... улице у ... насељу У таквој ситуацији, када земљиште планским актом јединице локалне самоуправе буде одређено за улицу, то земљиште од тог момента по сили закона постаје средство у јавној својини. Зато је тужени имао обавезу да земљиште које је постало средство у јавној својини експроприше од тужила, ради његовог привођења намени предвиђеној урбанистичким планом, и да за исто исплати одговарајућу накнаду.

Предметно земљиште је фактички приведено намени предвиђеној планским актом, с`обзиром да се користи као улица - јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља (члан 2. тачка 12. Закона о јавним путевима). На тај начин извршена је тзв. фактичка експропријација, која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа. С`тога, када је земљиште приведено намени у складу са планским актом и по сили закона постало јавна својина, тужиле као сувласнице тог земљишта не могу трпети штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде.

Пошто је несумњиво утврђено да се катастарска парцела .../... КО ... користи као улица, тужени је одговоран и пасивно легитимисан у овој парници на основу члана 10. став 2. и 7. Закона о јавној својини, јер су улице јавно добро у

општој употреби и у својини су јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе. Због тога наводи ревизије да тужени ни једном правном или фактичком радњом није депоседирао тужиље, и да је спорно земљиште одређено за јавну - саобраћајну површину планским актом који је донет после формирања и изградње улице, и тако прихваћено затечено стање како би се омогућила легализација бесправно изграђених објеката, немају утицаја на правилност побијане пресуде. Исти значај имају и ревизијски наводи да судови нису водили рачуна о одредби члана 122. Закона о облигационим односима, с'обзиром да тужиље нису уз захтев за исплату новчане накнаде поставиле и захтев за утврђење права јавне својине у корист туженог. Наиме, како то правилно закључује и другостепени суд изјашњавајући се о овим наводима садржаним и у жалби туженог, није постојала сметња да тужени у овој парници поднесе противтужбу са захтевом за утврђење права јавне својине, а то и иначе може учинити у свако доба у посебном поступку.

Тужиље су у катастру непокретности уписане као сувласнице земљишта које се фактички користи као улица. Њихова правна претходница је продавала околне парцеле које су, као и спорна катастарска парцела .../... КО ..., настале парцелацијом катастарске парцеле ... у истој катастарској општини. Тужени није доказао да је у цену продатих парцела била урачуната и вредност спорне парцеле, с'тим што се изричита или прећутна сагласност за коришћење неког земљишта као пролаз не сматра продајом ствари или права. Због тога нису основани наводи ревизије да је правна претходница тужиља по већој цени продала околне парцеле због постојања уличног земљишта и тако остварила имовинску корист.

Имајући изложено у виду, нижестепени судови су правилном применом материјалог права - одредбе члана 42. Закона о експропријацији, досудили накнаду за фактички одузето земљиште у висини његове тржишне вредности.

О трошковима поступка одлучено је правилном применом чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлука о захтеву тужиља за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је применом члана 154. став 1. у вези члана 165. став 1. Закона о парничном поступку. По налажењу Врховног касационог суда трошкови за састав одговора на ревизију нису били неопходни за вођење ове парнице.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић